

Bezoekadres: Stadhuis Cooolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: Olav Beugels
Telefoon: 06-51454524

Aan de gemeenteraad

Portefeuillehouder: Visser
Cluster: Stadsontwikkeling
Ons kenmerk: 17bb10294
Uw kenmerk:

Betreft: afdoening moties

Datum: B&W 12 december 2017
(herzien op 10 januari 2017)

Onderwerp:

Aanbieding Basisrapportage Feyenoord City, Position Paper inclusief amendementen en afdoening moties 17bb4111, 17bb4115, 17bb4134

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 6 juli 2017 heeft uw raad het project Feyenoord City aangewezen als risicovol project conform de Regeling risicovolle projecten Rotterdam 2012. De aanwijzing als risicovol project houdt onder meer in dat het college twee keer per jaar aan uw raad zal rapporteren over de voortgang van het project en eventuele veranderingen van doelstellingen, scope, resultaat, planning, financiën, risico's, etc. Het startpunt voor de voortgangsrapportages wordt vastgelegd in de Basisrapportage die het college u bij deze aanbiedt. De Basisrapportage beschrijft de werkwijze en de nulsituatie voor de rapportages. De Basisrapportage bevat tevens de indicatoren en meeteenheden waarmee het project gemonitord wordt die door een door de griffie ingestelde werkgroep in samenspraak met het college zijn ontwikkeld.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Aanwijzing van Feyenoord City in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten.

Toelichting:

Inleiding en voortgang project

Op 11 mei 2017 heeft de raad ingestemd met het project Feyenoord City. Met de vaststelling van de Position Paper en het Mobiliteitsplan heeft de raad duidelijk gemaakt welke bijdrage de gemeente aan het project wil leveren en onder welke voorwaarden de gemeente daartoe bereid is. Dit raadsbesluit betekende een nieuwe wind in de rug voor de planontwikkeling. Feyenoord en gemeente zijn hard aan de slag gegaan om de plannen verder uit te werken. Dat is een omvangrijke en complexe klus die met een aantal werkstromen wordt aangepakt. Op hoofdlijnen is de voortgang bij de verschillende werkstromen als volgt.

Organisatie en financiering

Na het raadsbesluit hebben de gemeente en Feyenoord hun projectorganisatie wederzijds verder ingevuld en uitgebreid. Dit is in samenhang gebeurd. Voor elke werkstroom is aan beide kanten een counterpart georganiseerd en worden werkzaamheden op elkaar afgestemd.

Overall afstemming vindt plaats in een gemeenschappelijk kernteam waarin de projectleiding zitting heeft. De besluitvorming is geregeld met het instellen van een gezamenlijke directieraad (met de wederzijdse directies) en een gezamenlijke stuurgroep (waarin twee wethouders en de voorzitters van de RVC van Feyenoord en Stadion zitting hebben).

De afgelopen maanden heeft Feyenoord, volgens plan, het Programma van Eisen voor het nieuwe Stadion, de marktverkenning voor de grondexploitatie en de detailplanning, -fasering en financiering van de Stadionontwikkeling uitgewerkt. Voor de financiering van de ontwikkelkosten tot aan de start van de bouw van het nieuwe stadion wordt met de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs gewerkt aan een zogeheten brugfinanciering. Feyenoord verwacht dat in januari daarover en over de verdere betrokkenheid van Goldman Sachs bij de financiering van het Stadion, een akkoord wordt bereikt.

Aansluitend daarop wordt aangevangen met het opstellen van het Voorlopig Ontwerp van het stadion, de benodigde milieuonderzoeken en de verfijning van het masterplan voor de eerste fase van de gebiedsontwikkeling. Naar verwachting kan hierna de grondexploitatie voor de eerste fase van Feyenoord City in uitvoering gaan. Komende maanden wordt op die manier toegewerkt naar de eerstvolgende mijlpaal, de Letters of Intent voor de financiering van het stadion. De planning is dat deze mijlpaal medio 2018 wordt bereikt.

Stadion

Voor het ontwerp van het stadion is, zoals bekend, OMA aangetrokken. In de afgelopen maanden is gewerkt aan het programma van eisen (PVE). Na een definitief akkoord over de brugfinanciering, naar verwachting in januari, zal OMA starten met het voorlopig ontwerp. Rekening houdend met de verdere voorbereidende werkzaamheden en de te doorlopen publiekrechtelijke procedures, kan medio 2020 met de bouw worden begonnen, waarmee de ingebruikname van het nieuwe stadion plaats kan vinden in de zomer van 2023.

Feyenoord betreft omwonenden, bedrijven en supporters actief bij de ontwikkeling van het nieuwe stadion. Er is door hen input geleverd voor het Programma van Eisen en verbetering van de mobiliteit en bereikbaarheid. Er zijn met omwonenden, bedrijven en supporters afspraken gemaakt over blijvende betrokkenheid bij het verder traject.

Mobiliteitscontract

In het verlengde van uw raadsbesluit van 11 mei jl. heeft Feyenoord (club en stadion) in de afgelopen maanden in nauwe samenwerking met de gemeente gewerkt aan het opstellen van een Mobiliteitscontract. Dit contract legt de basisafspraken omtrent de mobiliteit ten behoeve van Feyenoord City vast en is daarmee de uitwerking van de gemeentelijke voorwaarden op het vlak van mobiliteit die zijn opgenomen in de Position Paper. Het mobiliteitscontract ziet er op toe dat de mobiliteitsambities van de gemeente en Feyenoord in relatie tot de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City en de bouw van een nieuw stadion worden nageleefd. De overeenkomst bepaalt de inspanningen die beide partijen voor eigen rekening en risico dienen te plegen om de gewenste effecten op het gebied van o.a. doorstroming en het beperken van overlast tijdig te behalen. Hiertoe zijn mijlpalen en de wijze van (jaarlijkse) monitoring vastgesteld.

Op dit moment worden de laatste details in de overeenkomst en de bijlagen uitgewerkt. Het college zal naar verwachting het contract in januari vaststellen waarna uw raad uitgebreid wordt geïnformeerd. Parallel aan de bestuurlijke besluitvorming vindt ook definitieve besluitvorming over het contract bij Feyenoord plaats. Ondertekening staat gepland einde eerste kwartaal van 2018. Ondertussen werkt Feyenoord gewoon door aan de mobiliteitsopgave en de afspraken die daarover zijn gemaakt.

Na ondertekening van het mobiliteitscontract kan aan uw raad worden voorgesteld om de vijf daaraan gerelateerde moties 09gr1421, 09gr1422, 09gr1423, 09gr1432 en 17bb4118 alsmede de toezegging 17bb3471, als afgedaan te beschouwen. Toezegging 17bb7452 over het wegvallen van parkeercapaciteit op de Noorderhelling wordt in tegenstelling tot hetgeen in het tussenbericht van 17 november jl. staat, niet afgedaan in relatie tot het mobiliteitscontract, maar na overleg met onder meer de Stadionwerkgroep Veranda (SWV) en de Ondernemersvereniging Stadionweg. Dat is nodig om tot een definitieve en gedragen oplossing te komen. Naar verwachting wordt uw raad uiterlijk in maart geïnformeerd. Dat is ruim voordat de werkzaamheden op de Noorderhelling in juni 2018 starten.

Social Impact Contract

Voor de gemeente is de te realiseren maatschappelijke meerwaarde een zeer belangrijke voorwaarde om mee te werken aan Feyenoord City, zoals ook verwoord in de Position Paper. Om die meerwaarde te borgen is in de afgelopen maanden gewerkt aan de voorbereidingen voor een Social Impact Contract (SIC). In het SIC worden afspraken gemaakt om de plannen van Feyenoord (stadion, bvo, foundation), partners en het beleid van de gemeente (staand en in ontwikkeling) goed op elkaar aan te laten sluiten. Het SIC beschrijft de meetbare resultaten c.q. inspanningen en de financiële inzet op gebied van werkgelegenheid, stageplaatsen, het ontwikkelen van een broedplaats voor (sport)innovatie, ondernemen en sportdeelname voor 2018-2022 (volgende collegeperiode). Tevens bevat het SIC afspraken als resultaten niet behaald worden.

In de afgelopen maanden is het traject om tot een Social Impact Contract te komen verder uitgekristalliseerd. Feyenoord streeft er naar om in samenwerking met de gemeente de volgende planning te realiseren:

- januari / februari 2018: concept voorcontract Feyenoord City, gemeente Rotterdam.
- februari / maart 2018: voorcontract ondertekend door Feyenoord City en gemeente Rotterdam.
- juni / juli 2018: 'Social Impact Contract' ondertekend door Feyenoord City en gemeente Rotterdam.
- December 2018 'Social Impact Contract' mede ondertekend door overige partners.

Het voorstel is om, gekoppeld aan de ondertekening van het Social Impact Contract, de raad medio 2018 voor te stellen de volgende op 11 mei jl. aangenomen moties als afgedaan te beschouwen.

Deze moties hebben allemaal betrekking op het sociaal economische programma van Feyenoord:

- motie 17bb4110 'gecoördineerd programma sportparticipatie'
- motie 17bb4114 'maak Deltaplan Werk voor Rotterdammers'
- motie 17bb4122 'sportparticipatie'
- motie 17bb4123 'Feyenoord City OnderWijzer'
- motie 17bb2129 'borg de maatschappelijke beloftes'

Gebiedsontwikkeling

Feyenoord wordt extern geadviseerd bij het oprichten van een ontwikkelentiteit en opzetten van een grondexploitatie. Duidelijk is dat de beoogde gebiedsontwikkeling te complex en divers voor één partij is. Dat blijkt uit de vele gespreken die in de afgelopen tijd met marktpartijen zijn gevoerd. Uit die gesprekken zijn geen kandidaten naar voren gekomen die dit ambiëren of kunnen. Daarom wordt nu een zorgvuldig proces uitgelijnd voor het geleidelijk opbouwen van een samenwerkingsverband, annex consortium met meerdere partijen dat een langdurige samenwerking wil aangaan met een

integraal oogmerk. Het is niet de bedoeling om de gebiedsontwikkeling op te knippen en 'cherry picking' mogelijk te maken. Op korte termijn wil Feyenoord een organisatie oprichten die gronden en opstallen kan verwerven.

Participatie

Aan beide zijden, aan de kant van Feyenoord en aan de kant van de gemeente, is een omgevingsmanager aangesteld. Zij werken nauw samen bij het informeren en betrekken van alle stakeholders in de omgeving. Recentelijk is als belangrijk wapenfeit een participatieconvenant gesloten tussen de bewoners van de Veranda, de gebiedscommissie IJsselmonde, Feyenoord en de gemeente. Hiervoor is het beproefde model van de Vereniging Eigen Huis gebruikt. Verder heeft Feyenoord in samenwerking met de gemeente op 26 en 28 september jl. twee informatiebijeenkomsten georganiseerd in het Maasgebouw waar meer dan 400 geïnteresseerden en betrokkenen op af zijn gekomen. Uit alle geledingen in de omgeving (bewoners, supporters en ondernemers) zijn mensen op de bijeenkomst af gekomen.

Bestuurlijke besluitvorming december 2017

Het werk is dusdanig gevorderd dat op 12 december jl., verdeeld over meerdere agendaposten, samenhangende besluitvorming binnen het College heeft plaatsgevonden. Dit betreft:

1. Gebiedsvisie, inclusief intrekken structuurvisie uit 2010 en een grondreservering voor de aanlanding van een oostelijke oeververbinding
2. Startdocument Bestemmingsplan/MER, inclusief coördinatiebesluit en voorbereidingsbesluit
3. Basisrapportage en Position Paper

Deze collegebrief betreft het laatste onderdeel, de Basisrapportage en Position Paper.

Basisrapportage

Bij de besluitvorming van Feyenoord City is een motie aangenomen om Feyenoord City aan te wijzen als risicovol project conform de Regeling risicovolle projecten Rotterdam 2012. Op 6 juli jl. heeft de raad het project Feyenoord City als zodanig aangewezen.

De aanwijzing als risicovol project houdt onder meer in, dat het college de raad twee keer per jaar zal rapporteren over de voortgang van het project en eventuele veranderingen van doelstellingen, scope, resultaat, planning, financiën, risico's, etc. De rapportages komen in de plaats van andere rapportages zoals bijvoorbeeld de Monitor Grote Projecten. Het startpunt voor de voortgangsrapportages wordt vastgelegd in de Basisrapportage, die nu ter vaststelling door uw College voorligt. Hierin wordt de werkwijze en de nulsituatie beschreven.

Jaarlijks in april en in oktober rapporteert het college aan de raad over Feyenoord City. Ook op tussengelegen momenten kan, bij separate besluitvorming over deelresultaten van het project, over de voortgang worden gerapporteerd. Elk voortgangsrapport komt tot stand in directe samenwerking met de commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR) die in het raadsbesluit van 6 juli jl. als projectbegeleidingscommissie is aangewezen en met de eveneens bij het raadsbesluit van 6 juli jl. aangewezen rapporteur (voorzitter COR). De situatie ten opzichte waarvan de voortgang wordt gemeld, wordt bepaald door het raadsbesluit van 11 mei 2017 (vaststelling Position Paper en Mobiliteitsplan) en het raadsbesluit van 6 juli 2017 (aanwijzing ihkv Regeling risicovolle projecten).

De rapportages worden opgesteld door de projectorganisatie Stadionpark-Feyenoord City in samenwerking met de commissie tot Onderzoek van de Rekening als begeleidingscommissie en de voorzitter van deze commissie als rapporteur. De voortgangsrapportages worden gepubliceerd op de gemeentelijke website zodanig dat de informatie snel inzicht biedt over de hoofdlijnen van de voortgang en tevens de mogelijkheid biedt om middels 'doorklikken' meer gedetailleerd geïnformeerd te worden.

Daarmee is de rapportage in principe openbaar tenzij (op onderdelen) vanuit het belang van de gemeente of derde partijen dat niet gewenst is. Voor die onderwerpen krijgt de raad op een andere wijze vertrouwelijk inzage in de voortgangsrapportage.

Het project Feyenoord City bestaat uit vijf onderdelen die ieder afzonderlijk worden gemonitord:

1. Gebiedsontwikkeling
2. Realisatie nieuw stadion
3. Mobiliteitsaanpak
4. Sociaal economisch programma
5. Overall

Omdat de planvorming voor de herontwikkeling van de Kuip naar verwachting pas in 2019/2020 echt van start gaat (eerst moet er een nieuw stadion komen) zal over dit (zesde) onderdeel voorlopig bescheiden gerapporteerd worden en pas later een zelfstandige plek in de voortgangsrapportage krijgen.

Voor elk onderdeel wordt de voortgang en de ontwikkelingen in de voorafgaande periode geschetst en wat dit betekent voor het project en het gemeentelijk risicoprofiel. Dit gebeurt vanuit de volgende invalshoeken:

1. Tijd: Kritische processen
2. Kwaliteit: Indicatoren
3. Geld: Randvoorwaarden Position Paper
4. Risico's: Overige randvoorwaarden Position paper en ontwikkeling van het risicoprofiel
5. Participatie: Georganiseerde activiteiten en draagvlak

De beoordeling van de ontwikkelingen per onderdeel van het project worden grafisch samengevat in een cirkel met gelijke segmenten voor de vijf invalshoeken die ingekleurd worden. Met een kleur wordt de voortgang beoordeeld:

- Groen: ontwikkelingen zijn conform de verwachting obv de Basisrapportage
- Oranje: ontwikkelingen zijn conform maar verdienen extra aandacht omdat risico op afwijkingen toeneemt
- Rood: ontwikkelingen wijken af van de Basisrapportage en dienen te worden bijgestuurd

De vijf cirkels (later zes) geven samen een goed overzicht van de voortgang van het project.

Om de raad maximaal comfort te bieden wordt de afhandeling van alle ingediende en nog in te dienen moties, toezeggingen en schriftelijke vragen in een zelfstandig onderdeel van de rapportage gemonitord in de halfjaarlijkse rapportages.

Tot slot zei opgemerkt dat deze Basisrapportage en straks de daaruit voortvloeiende voortgangsrapportages vooralsnog de enige in hun soort zijn. Het is namelijk voor de eerste keer dat de raad gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid een project aan te wijzen in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten. Dat betekent dat het opzetten van en uitvoering geven aan de rapportagemethodiek ook een leerproces inhoudt. Bij de eerste voortgangsrapportage in april 2018 zal blijken hoe houdbaar en effectief de voorgestelde werkwijze in de Basisrapportage is. Mogelijk zullen samen met de eerste voortgangsrapportage ook conclusies ter verbetering van de werkwijze naar de raad gestuurd worden.

Aanvullend op de halfjaarlijkse rapportages zal de commissie tot Onderzoek van de Rekening elke twee jaar een onafhankelijke audit (laten) uitvoeren en daarover aan de raad rapporteren.

Position Paper

In de Position Paper die uw raad op 11 mei jl heeft vastgesteld worden nauwkeurig de voorwaarden geformuleerd die worden verbonden aan de gemeentelijk bijdrage aan de ontwikkeling Feyenoord City. Bij die gelegenheid heeft uw raad vijf amendementen aangenomen:

- A. Plus Parkeren (LR, CDA, VVD)
- B. Aanbesteden inkleden (LR, CDA)
- C. Voorwaardelijk betekent voorwaardelijk (PvdA, SP, CDA, D66, VVD, Nida, CU/SGP, LR)
- D. Exit-strategie (VVD, SP, CDA, CU/SGP, PvdA)
- E. Duurzaam en volwaardig werk (SP, CDA, PvdA)

In de definitieve van het Position Paper (november 2017) zijn deze amendementen verwerkt. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal technische correcties in de tekst aan te brengen. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat deze wijzigingen niet de inhoud en strekking van de gemeentelijke voorwaarden aantasten. Bijgaand sturen wij u de definitieve versie van de Position paper voor kennisgeving toe.

Afdoening moties

In het verlengde van de Basisrapportage wordt van de onderstaande drie moties aan uw raad voorgesteld ze af te doen.

1. Motie 17bb4111: Hand in hand Clusters (2017, Wilson, Knieriem)

De motie draagt het college op

- te evalueren of in de aanloop naar het verdere verloop van het project Feyenoord City alle gepaste clusters in de correcte mate worden betrokken, en dit vervolgens te borgen en
- tevens een organisatorische verantwoordelijkheidsstructuur op te stellen om, zowel intern als extern, duidelijke aandachtspunten betreffende de onderdelen van Feyenoord City te hebben.
- een plan op te stellen hoe dit bij soortgelijke projecten te waarborgen.

Motivatie afdoening:

In de Basisrapportage is beschreven hoe de projectorganisatie voor Feyenoord City is ingericht opdat alle clusters op een goede wijze zijn vertegenwoordigd. Middels collegebrede aansturing en een verbrede directieraad wordt geborgd dat bij besluitvorming vanuit alle relevante invalshoeken inbreng is geleverd en kan tijdig gesignaleerd worden of een onderdeel van het concern onvoldende betrokken is. De afgelopen maanden zijn diverse directieteams en MT's door het hele concern bezocht door de projectorganisatie om de betrokkenheid van hun onderdelen te bespreken. Denk hierbij aan Stadsbeheer, MO, W&I, Veilig. Ook is er intensief contact met de gebiedsorganisaties Feijenoord en IJsselmonde. Voor ieder deelproject wordt een start-up georganiseerd, waarbij nadrukkelijk wordt stilgestaan bij welke disciplines hierbij betrokken dienen te zijn. In deze basisrapportage is de organisatorische verantwoordelijkheidsstructuur beschreven. Voor ieder van de projectdelen is er een duidelijke verantwoordelijke aan gemeentekant. Tevens wordt een omgevingsmanager aangesteld die aanspreekbaar is voor stakeholders als bewoners, ondernemers en bijvoorbeeld ook de contacten onderhoud met de standplaatshouders.

Het college heeft het beeld dat ook bij soortgelijke projecten als Hart van Zuid alle gepaste clusters betrokken zijn. Om dit ook voor de toekomst te borgen zal hier extra aandacht aan worden besteed bij de actualisatie van de RSPW, die momenteel wordt vormgegeven.

Op grond hiervan wordt voorgesteld om de motie als afgedaan te beschouwen.

2. Motie 17bb4115: Wederzijds Profijt omliggende wijken (2017, Goncalves, Bokhove)

De motie draagt het college op:

- Samen met de gebiedscommissies en bewoners op Zuid een gedetailleerd participatieplan vorm te geven;
- Dit voor te leggen aan de raad;

- Hierover de voortgang met regelmaat te rapporteren aan de raad.

Motivatie afdoening:

Door gemeente en Feyenoord City is een participatieaanpak opgesteld. Deze is tot stand gekomen op basis van een sessie met leden van de gebiedscommissies Feijenoord en IJsselmonde en besprekingen in de vergaderingen van de gebiedscommissies. Ook is er intensief contact met de gebiedsorganisaties en wordt samengewerkt om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande netwerken en communicatiemiddelen. Inmiddels zijn de volgende concrete resultaten geboekt:

- Een getekend participatieconvenant met de Stadion Werkgroep Veranda. In het intensieve participatietraject met de SWV neemt ook de ondernemersvereniging Stadionweg deel
- Twee informatiebijeenkomsten in de Kuip met in totaal ca 400 bezoekers, waarbij mensen hebben aangegeven op welke wijze ze in het vervolg willen participeren en/of geïnformeerd willen worden
- Een participatieaanpak, participatiekalender en een aanpak om de mensen in de wijken die nu nog minder vertegenwoordigd en georganiseerd zijn te bereiken.

Er is geen allesomvattende en gedetailleerde participatieaanpak voor het hele project opgesteld. Daarvoor is de looptijd van het project te lang. Bij iedere faseovergang in ieder deelproject wordt de participatie voor het vervolg bepaald. Dat gebeurt samen met de meest betrokken stakeholders (bewoners, ondernemers, etc) in de omgeving en de gebiedscommissies. Participatie is, zoals beschreven in de Basisrapportage, een aparte paragraaf in de halfjaarlijkse voortgangsrapportage in het kader van de Regeling risicovolle projecten. Hiermee wordt de gemeenteraad uitgebreid geïnformeerd over de voortgang en de activiteiten. Op grond van het voorgaande wordt voorgesteld om de motie als afgedaan te beschouwen.

3. Motie 17bb4134: Communiceren kun je leren (2017, Sies, Bruijn, Wilson)

De motie verzoekt het college om:

- De openbare stukken overzichtelijker en toegankelijker te maken voor de Rotterdammer.

Motivatie afdoening:

Het college heeft de webpagina <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/feyenoord-city/> ingericht waar alle informatie over het project Feyenoord City en de gemeentelijke besluitvorming beschikbaar is. Hier is duidelijk te vinden wat het project inhoudt en wat de gemeentelijke rol is. Op deze pagina zijn de haalbaarheidsstudies, het raadsbesluit en aangenomen moties en de Position Paper met de achterliggende gemeentelijke toetsen (MKBA, second opinion, staatsteuntoets en externe toets mobiliteit) terug te vinden. Vanaf deze pagina wordt voor geïnteresseerden doorgelinkt naar de website van Feyenoord City, waar alle achterliggende onderbouwingen van Feyenoord te vinden zijn. In december worden de documenten hier opnieuw geordend en voorzien van een korte toelichting, waarmee deze documenten nog beter toegankelijk worden gemaakt. Met deze acties is uitvoering gegeven aan de motie en wordt voorgesteld deze af te doen.

Afdoening toezegging

Op mei 2017 heeft wethouder Visser toegezegd uw raad te informeren over de stand van zaken met Feyenoord City en daarbij in te gaan op de uitstaande moties en amendementen (17bb4270). Met de Basisrapportage (hoofdstuk 7) wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken met Feyenoord City en wordt tevens ingegaan op de afdoening van de door de raad aangenomen moties. De vijf aangenomen amendementen zijn verwerkt in de bijgevoegde definitieve versie van de Position Paper. Op grond hiervan wordt voorgesteld de toezegging als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

C.M. Sjerps

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

1. Basisrapportage
2. Position Paper (november 2017)
3. Motie Hand in hand clusters (17bb4111)
4. Motie Wederzijds Profijt omliggende wijken (17bb4115)
5. Motie: Communiceren kun je leren (17bb4134)